

Neljapäev, 9. juuni 2011

14. toetab Lõuna-Aafrika Arenguühenduse praegusi jõupingutusi ning kutsub Aafrika Liitu, Lõuna-Aafrika Arenguühendust ja rahvusvahelist kontaktrühma üles üleminekuprotsessi edukalt lõpule viima;
15. toetab täielikult asjakohaseid meetmeid, mis EL võttis 7. juunil 2010 pärast Cotonou lepingu artikli 96 alusel toimunud nõuandemenetluse lõppemist;
16. palub rahvusvahelisel üldsusel ja Euroopa Liidul suurendada Madagaskari rahvale antavat humanitaarabi; tuletab meelde, et koostööprogrammide järkjärguline taastamine Madagaskariga sõltub demokraatia põhimõtete ja põhivabaduste täielikust järgimisest;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, komisjonile, nõukogule, AKV-ELi nõukogule, ÜRO peasekretärile, Lõuna-Aafrika Arenguühendusele, president Joaquin Chissanole ja Aafrika Liidu Komisjonile.

Guantánamo: lähiajal tehtav surmanuhtlust käsitlev otsus

P7_TA(2011)0271

Euroopa Parlamendi 9. juuni 2011. aasta resolutsioon oodatava surmanuhtlusotsuse kohta Guantánamos

(2012/C 380 E/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõigusi ja põhivabadusi ning omavolilise kinnipidamise, sundkadumise ja piinamise keelamist käsitlevaid rahvusvahelisi, Euroopa Liidu ja siseriiklikke õigusakte, näiteks 16. detsembri 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning piinamise ning muude julmade, ebainimlike või inimväärkust alandavate kohtlemis- ja karistamisviiside vastast ÜRO 10. detsembri 1984. aasta konventsiooni, ja nendele lisatud asjaomaseid protokolle;
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 2007. aasta resolutsiooni 62/149, millega kutsutakse üles kehtestama moratooriumi surmanuhtluse kohaldamisele, ning ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 2008. aasta resolutsiooni 63/168, milles nõutakse ÜRO Peaassamblee resolutsiooni 62/149 rakendamist;
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone surmanuhtluse kohta, eelkõige 7. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni ülemaailmse surmanuhtluse vastase päeva kohta ⁽¹⁾ ning 10. juuli 2008. aasta resolutsiooni surmanuhtluse ja kitsamalt Troy Davise kohtuasja kohta ⁽²⁾, resolutsioone Guantánamo kohta, eelkõige 13. juuni 2006. aasta resolutsiooni kinnipeetavate olukorra kohta Guantánamos ⁽³⁾ ja 10. märtsi 2004. aasta resolutsiooni Guantánamo kinnipeetavate õiguse kohta õiglasele kohtumõistmisele ⁽⁴⁾, ning 14. veebruaril 2007 vastu võetud resolutsiooni LKA poolt kinnipeetavate transpordiks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks Euroopa riikide väidetava kasutamise kohta ⁽⁵⁾;
- võttes arvesse oma 4. veebruari 2009. aasta resolutsiooni Guantánamo kinnipidamiskeskuse vangide tagasisaatmise ja ümberasustamise kohta ⁽⁶⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi presidendi kirja liikmesriikide parlamentidele 14. veebruari 2007. aasta resolutsiooni järelmeetmete kohta liikmesriikides;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0351.

⁽²⁾ ELT C 294 E, 3.12.2009, lk 80.

⁽³⁾ ELT C 300 E, 9.12.2006, lk 136.

⁽⁴⁾ ELT C 102 E, 28.4.2004, lk 640.

⁽⁵⁾ ELT C 287 E, 29.11.2007, lk 309.

⁽⁶⁾ ELT C 67 E, 18.3.2010, lk 91.

Neljapäev, 9. juuni 2011

- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni 28. aprilli 1983. aasta protokoll nr 6 surmanuhtluse kaotamise kohta;
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti 15. detsembri 1989. aasta teist fakultatiivprotokoll, mille eesmärgiks on surmanuhtluse kaotamine,
- võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5,
- A. arvestades, et USA valitsus kavatses eelseisval sõjaväelise komisjoni kohtuprotsessil saavutada Guantánamo kinnipidamiskeskuses kinni peetavale Saudi Araabia kodanikule Abd al-Rahim Hussayn Muhammed al-Nashirile surmanuhtluse määramist; arvestades, et selleks läheb vaja nn kokkukutsuva ametiisiku (*convening authority*) nõusolekut, ning et otsust on oodata paari nädala jooksul;
- B. arvestades, et al-Rahim al-Nashiri on USAs vangistuses hoitud peaaegu üheksa aastat, ja arvestades, et hoolimata sellest, et tema nime mainiti USA föderalkohtule esitatud süüdistuses vaid paar kuud pärast tema vangistamist 2002. aastal, ei toodud teda viivitamatult kohtu ette ega alustatud tema üle kohe kohtuprotsessi, nagu näeb ette rahvusvaheline õigus, vaid hoiti kinni salajases kinnipidamiskohas kuni üleviimiseni Guantánamosse 2006. aastal;
- C. arvestades, et CIA pidas teda peaaegu 4 aastat kinni ilmselt isoleerituna, üksikvangistuses, tundmatutes kinnipidamiskohtades ning väidetavalt kasutati tema suhtes piinamist, sh nn *water-boardingut* (uppumist imiteeriv piinamisviis);
- D. arvestades, et 20. aprillil 2011. aastal teatas USA kaitseministeerium, et Abd al-Rahim al-Nashirile on esitatud süüdistus vastavalt sõjaväelise komisjoni 2009. aasta aktile, muu hulgas sõjaõigust rikkuvus mõrvas ja terrorismis, kuna talle omistatakse juhtroll rünnakus sõjalaeva *USS Cole* vastu Jeemenis 12. oktoobril 2000, milles hukkus 17 USA meremeest ning 40 sai haavata, ning rünnakus Prantsuse naftatankeri *MV Limburg* vastu Adeni lahes 6. oktoobril 2002, mille käigus hukkus üks meeskonnaliige;
- E. arvestades, et Saudi Araabia kodaniku Abd al-Rahim al-Nashiri juhtum on esimene sõjaväelise komisjoni ees käsitletav kohtuasi pärast seda, kui president Obama andis käsu selliste kohtuprotsesside taas-alustamiseks, arvestades, et sellele sõjaväelises komisjonis käsitletavale protsessile ei ole veel määratud alguskuupäeva, ning arvestades, et hageja on soovitanud kaaluda võimaliku karistusena surmanuhtlust, kuigi selleks on vaja eelnevat nõusolekut sõjaväelise komisjoni kokkukutsuvalt ametiisikult (*convening authority*), kelle määrab ametisse USA kaitseminister;
- F. arvestades, et praegune kokkukutsuv ametiisik on maininud, et kuni 30. juunini 2011 on ta valmis vastu võtma surmanuhtluse teemalisi kirjalikke märkusi ning et ta langetab oma otsuse pärast seda;
- G. arvestades, et Euroopa Liit teeb tõsist tööd selle nimel, et esimese sammuna kindlustada kolmandates riikides surmanuhtluse kohaldamisele kehtestatud moratooriumid ja lõppeesmärgina kaotada surmanuhtlus üleüldse ning püüdleb selle põhimõtte üldise aktsepteerimise poole;
- H. arvestades, et inimõigusi käsitlev rahvusvaheline õigus tunnustab mõningate riikide otsust säilitada surmanuhtlus, kuid keelab surmanuhtluse langetamise ja täideviimise sellise kohtuprotsessi alusel, kus pole järgitud kõige kõrgemaid õigluse nõudeid;
- I. arvestades, et Euroopa Parlament on oma kriitilisust juba väljendanud ning kutsunud USAd üles läbi vaatama oma sõjaväeliste komisjonide süsteemi, mis ei vasta õiglase kohtupidamise rahvusvahelistele standarditele;

Neljapäev, 9. juuni 2011

- J. arvestades, et 2007. aastal kutsus inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse ÜRO eriraportöör USA-d üles kaotama sõjaväelised komisjonid, ning arvestades, et 2009. aastal nõudis ÜRO eriraportöör, kes tegeleb kohtuväliste, lihtmenetluse korras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste küsimustega, et USA hoiduks surmanuhtluste mõistmisest sõjaväelistes komisjonides;
- K. arvestades, et Abd al-Rahim al-Nashiri on väitnud, et 2002. ja 2003. aastal hoiti teda mitu kuud LKA salajasel kinnipidamiskeskuses Poolas ning et teda sel perioodil piinati, ning arvestades, et 10. mail 2011. aastal pöördus ta kaebusega Euroopa Inimõiguste Kohtu poole, toetatuna inimõigustega tegelevate valitsusväliste organisatsioonide poolt;
- L. arvestades, et hoolimata tõenditest, et terrorismivastases võitluses on esinenud äärmiselt tõsiseid inimõiguste rikkumisi ja kuritegusid rahvusvahelise õiguse vastu, nagu piinamine, väärkohtlemine, hoidmine isolatsioonis ning sundkadumised, on nii USAs kui ka ELis seoses sellega kohtu alla antud väga vähe isikuid,
1. märgib ära tihedad Atlandi-ülesed suhted, mis põhinevad jagatud põhiväärtustel ja austusel põhiliste, universaalsete ja tingimatute inimõiguste vastu, nagu õigus õiglasele kohtupidamisele ja meelevaldse kinnipidamise keeld; tervitab Atlandi-ülest koostööd väga erinevates rahvusvahelistes inimõiguste küsimuses;
 2. taaskinnitab oma meelepaha ja nõrdimust massiterrorirünnakute suhtes ning solidaarsust kõigi selliste rünnakute ohvritega ja kaastunnet nende perekondade, sõprade ja sugulaste valu ja kannatuste suhtes; kinnitab siiski taas, et terrorismi vastu ei saa võidelda selliste väljakujunenud põhiliste jagatud väärtuste arvel nagu inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete austamine;
 3. kinnitab oma pikaajalist vastuseisu piinamisele, väärkohtlemisele ning surmanuhtlusele kõigil juhtudel ja kõigil asjaoludel ning rõhutab veel kord, et surmanuhtluse kaotamine aitab suurendada inimväärikust ja edendada inimõigusi;
 4. kutsub USA ametivõime üles mitte määrama Abd al-Rahim al-Nashirile surmanuhtlust ja kutsub kõrget esindajat Catherine Ashtonit, nõukogu eesistujariiki, komisjoni ja liikmesriike kiiremas korras tõstatama seda küsimust kõnelustel USA ametivõimudega ning tegema USAs jõulisi avaldusi selle tagamiseks, et Abd al-Rahim al-Nashiri ei mõistetakse surma;
 5. kordab oma üleskutset USA ametivõimudele vaadata läbi sõjaväeliste komisjonide süsteem, et tagada õiglase kohtupidamine, sulgeda Guantánamo, keelata igas olukorras piinamine, väärkohtlemine, hoidmine isolatsioonis, piiramatu ilma kohtumõistmiseta kinnipidamine ning sundkadumised, ning tuletab ELi institutsioonidele ja liikmesriikidele meelde nende kohust mitte osaleda sellistes rahvusvahelise, Euroopa ja riiklike õigusaktidega keelatud tegudes või aidata neid varjata;
 6. avaldab kahetsust USA presidendi 7. märtsi 2011. aasta otsuse üle allkirjastada vahistamiskorraldus ja tühistada sõjaväetribunalide keeld; on veendunud, et tavalised tsiviilkohtualluvuses toimuvad kriminaalmenetlused oleks parim viis Guantánamo kinnipeetavate olukorra lahendamiseks; rõhutab, et al-Nashirile ja teistele USA poolt kinnipeetavatele tuleks viivitamatult esitada süüdistus ja nende üle kohut mõista vastavalt rahvusvahelistele õigusriigi nõuetele või vastasel juhul nad vabastada; rõhutab seoses sellega, et samu õiglase kohtupidamise standardeid tuleb ilma diskrimineerimata rakendada kõigi suhtes;

Neljapäev, 9. juuni 2011

7. palub ELil ja tema liikmesriikidel ning USA ametivõimudel tagada, et viidaks läbi täielikud, õiglased, tulemuslikud, sõltumatud ja erapooletud juurdlused ja uurimised inimõiguste rikkumiste ja kuritegude kohta lähtuvalt rahvusvahelisest, Euroopa Liidu ja siseriiklikust õigusest, ning võetaks süüdi olevad isikud vastutusse, sealhulgas ka LKA erakorralise üleviimise ja salajaste vanglate programmi raames;
8. tervitab asjaolu, et mitmed liikmesriigid on võtnud ümberasustamiseks vastu Guantánamo kinnipeetavaid, ning kutsub ka ülejäänud liikmesriike USA valitsusega selles küsimuses koostööd tegema;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon sõjaväelise komisjoni kokkukutsuvale ametiisikule, USA riigisekretärile, USA presidendile, USA kongressile ja senatile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, ELi liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, ÜRO Peaassamblee presidendile ning ÜRO liikmesriikide valitsustele.

Ukraina: Julia Tõmošenko ja teiste eelmise valitsuse liikmete juhtumid

P7_TA(2011)0272

Euroopa Parlamendi 9. juuni 2011. aasta resolutsioon Julia Tõmošenko ja teiste endiste valitsusliikmete juhtumite kohta Ukrainas

(2012/C 380 E/19)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina kohta, eriti 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni ⁽¹⁾;
- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ukraina vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1. märtsil 1998, ning partnerlus- ja koostöölepingut asendava assotsieerimislepingu üle peetavaid läbirääkimisi;
- võttes arvesse ELi ja Ukraina tegevuskava asendavat ELi ja Ukraina assotsieerimiskava, mille ELi ja Ukraina koostöönõukogu kinnitas 2009. aasta juunis;
- võttes arvesse komisjoni 12. mai 2010. aasta teatist „Euroopa naabruspoliitika hindamine” (KOM(2010)0207) ja 25. mai 2011. aasta arenguaruannet Euroopa naabruspoliitika rakendamise kohta;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi presidendi 24. mail 2011 tehtud avaldust Julia Tõmošenko kinnipidamise kohta;
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja Catherine Ashton 26. mail 2011 tehtud avaldust seoses Julia Tõmošenko juhtumiga;
- võttes arvesse volinik Štefan Füle 24. märtsi 2011. aasta avaldust, mille ta tegi pärast kohtumist Julia Tõmošenkoga;
- võttes arvesse seadust korruptsiooni ärahoidmiseks ja tõkestamiseks, mille Ülemraada võttis vastu 7. aprillil 2011 ja mis jõustub 1. juulil 2011;
- võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0444.